

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petita; za naslove z dobrotimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtica in javnozhalna, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo hit. 3. II. nadst. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

„Edinost je moč“.

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec . . . 2.00, izven Avstrije 7. 1.40 za tri mesece . . . 5.00, . . . 15.00, . . . 40.00 za pol leta . . . 10.00, . . . 30.00, . . . 80.00 za vse leto . . . 20.00, . . . 60.00, . . . 160.00. Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avc., izven Trsta po 3 avc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 6 avc., izven Trsta 8 avc.

Z Dunaja.

(Dopis z dne 12. junija).

Včeraj je v proračunskem odseku konečno vendar prišla v razpravo postavka proračuna glede takozvanih slovenskih vspelednic v Celju, o koji postavki se je že toliko pisalo, za in proti; o koji je bilo poslanih že toliko peticij na vlado in na parlament; radi koje je bilo burnih razprav po občinskih zastopstvih, v deželnem zboru štajerskem in na mnogih shodih in zborovanjih, slovenskih in nemških; radi koje so se dvignili na noge, ne samo Štajerci, Slovenci in Nemci, ampak je vznemirila vse one kroge, ki se bavijo javnimi posli v monarhiji in koje vprašanje grozi z razpadom ali vladi ali parlamentu, ali pa — obema. Proračunski odsek šteje 36 članov, a le redko kedaj se snidejo vsi. Včeraj pa smo doživeli redki slučaj, da so se zbrali vsi — radi „velikega“ vprašanja celjskega gimnazija, za koji poslednji je postavljeno v proračun od 600 milijonov borih 1500 gid. Proti tej stvari, torej proti jasno dokazani kulturni potrebi štajerskih Slovencev je govoril sam poročevalec o šolstvu v proračunskem odboru, član nemške levice in dvorni svetnik Beer, proti so govorili še trije drugi levičarji in jeden nemški nacionalac. Za so se pa izrekli slovenska poslanca kanonik Klun in dr. Gregorčič, grof Pininski v ime poljskega kluba in minister za bogočastje, njegova prevzvišenost, vitez Madejski. Levičarji so hoteli, da je zaključiti razpravo — menda zato, ker so že izstreljali svoje puške — toda večina je odločila proti njim, kar je smatrati dokazom, da je večina proračunskega odseka za postavko o celjskem gimnaziju. Za soboto je zopet sklicana seja, v koji bode nadaljevati razpravo. Med tem pa se širijo razni glasovi in govorice. Levičarji so se zagrozili v seji proračunskega odseka s posledicami, ki bi bile neizogibne, ako bodo oni nadglasovani, to je, ako ostanje v manjšini. Te groznje pa se ni prestrašil nikdo, v prvi zato, ker bi vsakdo rad videl, da prestane družba, ki je najhuje škodila narodom monarhije, sosebno tudi našemu, v drugič pa tudi zato, ker levičarji često streljajo iz praznih pušk. Morda se jih ne pozna še dovolj s te strani, ali spoznavajo jih malo po malo, zbok česar pripisujejo vedno manj važnosti njih — lombardom. Češki poslanec dr. Herold jih je res osmešil v tem smislu, zatrdivši sarkastiški, da groženj levičarjev ni smetrati resnimi.

Vlada pa je vsakako v težkem položaju.

loženju. Levičarji so groze — a v tem hipu vlada nima večine brez njih, razun slučajno ob vprašanju o „Ciliki“, kakor namreč mnogi nazivljajo celjsko vprašanje.

V tem hipu se je razširil glas, da so se sešli v sejo gospoda ministri, ker so v zadregi, česa jim je storiti. Lahko bi bilo, ako bi mogli zanesljivo računati z glasovi; ali to ni mogoče in zato je stvar težavna. Tudi parlament sam je sedaj prizor golih slučajnosti. Večina poslanske zbornice je došla tako daleč, da nima nikakega zmisla več za čuvanje parlamentarne svobode. Tako je danes, pri razpravah o nekaterih važnih paragrafih davčnega zakona, predložila in vsprejela zaključek razprave že po prvem govorniku o opozicije, a pozneje je spojila tri razprave v jedno, vzlíc dejstvu, da so se govorniki upisavali za tri razprave. No vzlíc vsemu temu je opozicija uporabila, sedaj prvokrat, § 62 poslovnega reda, ki določuje, da mora predsednik dovoliti pavzo desetih minut pred glasovanjem o vsakem predlogu odseka ali pa vsakega posamičnega člana, da morejo namreč poslanci dobro premisliti, kakó jim je glasovati. Poslanec Sokol je govoril česki kaki dve uri. Sedaj (blizu 6 ura je) govori poslanec Scheicher. (Glej politiške vesti! Uredništvo.)

Odnosaji v Podgradu

Interpelacija posl. Spinčića in tovarišev na c. kr. vlado v seji poslanske zbornice dne 10. junija 1895.

Načelnik upravnega odbora v Podgradu v Istri, Stefan Zadkovič, imenovan od c. kr. namestništva v Trstu dne 19. julija 1894, št. 13354, je po zatrdilu njegove ekscelence, ministra za notranje stvari, „intelligenten“ ter ni brez lastne volje orodje zaupnemu služu vlade. Dne 4. t. m. je moral občinski sluga po nalogu istega zanjega moža in za istega prepisati volilne liste, obsežajoče nad 2200 imen. To se je vršilo med uradnimi urami, torej na račun občine in na škodo uradnih dolžnosti.

Dne 5. t. m. so se razpisale volitve za občinski zastop. Dne 6. t. m. se je volilcu Slavuju Jenku uročila rešitev njegove reklamacije, uložene pri c. k. okrajnem glavarstvu dne 6. novembra 1894 s približno 700 nedostatki. Po menenju njegove ekscelence gosp. ministra za notranje stvari je bilo reklamantu le do tega, da kolikor možno pomnoži število ugovorov. Toda c. kr. okrajno glavarstvo je pripoznalo opravičenimi 454 reklamacij ter jih je zavrnilo le 130 — mnoge med temi le po pomoti, većinom radi nereda pri c. kr. davčnem uradu in radi netočnih informacij poslednjega —, ostale pa sploh ni rešilo.

„Hoho!“ zaklical je Šime svojem gostu na podstrešju, „je-li ste čuli majstore Grga, i taj pot šlo je slabo, i taj pot bilo je batin in krvavih glav; hvala Bogu, da mene ni bilo v tej kaši! — Ivša in Lacko z Bogom! Siromaka! Bog se usmili njiu duši! Ali če bi utegnoli ti železni vrage priti semkaj. Da vas najdejo, mladi gospod ne bi vas vprašal, po čem kupujete konopljo. Ima te robe in . . . Da, da! Prestal sem i taj strah — ono zaradi popa. Bilo bi mi vas žal! Tako živ in zdrav, pa — hajd v raj nebeški!“

„Molči, kača!“ zaškripal je Grga od zgora besen, toda brzo je pričel prosjačiti: „Šime, Šime, ako Boga znaš, skrij me, ker bi me ti razbojníci i tu mogli —“

„No, no, i ja sem kršćan — kedar je sila. Evo vam dimnika, kjer se suše ribe. Zavlečite se tam skozi rupo; ni vražji sin vas ne iztakne. Malo smrada, malo dima, a kaj to — ko je glava na vagalci (kocki)!“

Počasi se je zavlekel brivec v dimnik. Dim mu je udaril v oči, v nos. Kihmol je.

„Pomozi Bog, nastavnice!“ zaklical je Šime od zdola. „Prehlad, kaj ne? E da!“

Glasom omenjene rešitve z dne 31. maja 1895 št. 5668, je c. kr. okrajno glavarstvo „sestavilo“ volilne liste na podlagi reklamacij in na stroške upravnega odbora.

Rešitev reklamacij je tako nejasna, da je reklamantu, ki pač ima prepis prvotne sedaj veljavne liste, nemogoče, da bi sam sestavil novo listo in jo razvrstil v tri razrede.

Dne 7. t. m. šel je reklamant v občinski urad, in sestavili so zapisnik, glaseči se na nemškem jeziku: „Št. 1048.“

Zapisnik

sestavljen pri občinskem uradu v Podgradu dne 7. junija 1895.

Navzoči podpisani.

Po svoji volji prišedši Slavoj Jenko, dež. poslanec iz Podgrada, hišna številka 50, želi pregledati eventualno prepisati volilne liste, sestavljene za predstoječo občinsko volitev.

Administrator Stefan Zadkovič izjavlja, da tega ne dovoljuje, iz vzroka, ker je protivna stranka že enkrat prepisala liste, in da sedaj dovoli prepise le svoji (administratorjevi) stranki. Slavoj Jenko. Zaključeno, prečitano, podpisano. Zadkovič. Omahen, tajnik.“

Tem povodom je izjavil Zadkovič, da je za svoje postopanje prejel ukaze od c. kr. okrajnega glavarstva. Njegova ekscelenca, gospod minister za notranje stvari je v 345. seji te visoke zbornice, dne 4. marca 1895, zagotovil kakor sledi: „Toda ne opustim, da ne bi zaukazal podrejenim oblastim, da jim je skrbeti za kolikor mogoče hitro in zakonito izvedenje volilnega posla.“

Podpisani morajo torej z ozirom na navedene dogodke zopet interpelovati v tej zadevi ter staviti do c. k. vlade vprašanja:

„1. Ali se dogaja vse to v zmyslu ukazov, izdanih nižjim uradom po njegovi ekscelenci gospodu ministru za notranje stvari?“

2.) Ali je c. kr. vlada pri volji, najhitreje zaukazati nižjim oblastim, da je tudi „nasprotni stranki“ nemudoma dovoliti prepis se strani c. k. okrajnega glavarstva sestavljenih volilnih list?“

Dunaj, dne 10. junija 1895.

Spinčić, Laginja, Krumbholz, dr. Kavnic, Tekly, Spindler, dr. Pacák, Purghart, Perić, dr. Šamanek, Hajek, Adámek, dr. Brzorad, Naberger, dr. Kurz, dr. Kramar, Biankini, Dapar, dr. Blažek.

Politiške vesti.

Šestnajsturna seja! O seji poslanske zbornice od minole srede nam piše naš dunajski dopisnik: Ta seja je pričela dne 12. junija ob 10. uri zjutraj, a se je završila

Jesen je. No, grem; sedaj prilhajajo vrage, pa treba zagrabiti veslom.“

„Oj brodar, oj lenoba!“ zagrmel je zunaj Milošev glas; ven, na brod, lisico iz jame!“

Brivec je v srce zazebló.

„Pridem, pridem, junak!“ požuril se je Šime iz kočé. „Ali kaj? vi, kume Arbanas nazaj in dekle? A kaj je bilo? Menda slaba pot?“

„Nezgoda,“ odvrnil je stariček potem na brod; „lopovi, antikristi, probodli so konja, me vrgli v blato, a dekle so hoteli oteti!“

„A, a!“ začudil se je Šime, zmajavši glavo; vidiš grehote! Zli so sedaj ljudje, zli, občuvaj nas nebeški dvor zla. — Pa kako potem?“

„Pošteno smo jih, pošteno!“ nasmijal se je stariček in bil bi še dalje klepetal, da ni doletel na brod Pavel. Šime se je zganil, zagrabil veslo in prevozil družbo na drugi kraj.

Čokolinu je odleglo; vedel je, da je Radak odšel. Izvlekel se je iz dimnika in stresel saje raz sebe.

„A kdo, kdo vražji je fino mojo nit ma-

dne 13. junija blizu 2. ure popolnoči. Trajala je ta seja skoro 16 ur, in se je zavlekla od jednega dne do drugega. Razpravljalo se je o davčni reformi. Razpravo o proračunu so zanemarili tako, da bode treba tretjega provizorija.

Zavlekli so tudi volilno preosnovo, samo da bi dognali davčno reformo. To pa le zato, da bi se mogla nemška levica polivaliti, da se je dognal tak znamenit zakon pod njenim finančnim ministrom dr. om Plenerjem. Ali niti minister, niti njegova stranka, niti vsa koalicija se ne bodo mogli pohvaliti pred volilci, da je ta zakon donesl kakih koristi državljanom. Osobito kazenska določila tega zakona so jako huda. Ta določila dajejo takorekoč neomejeno moč finančnim oblastim. Celó neki levičarski list trdi, da po tem zakonu postanejo finančne oblasti vsemogoče — poleg orožniških oblasti. Šele potem, ko se uvede ta zakon v življenje, se bodo videle posledice tem drakoniškim ustanovam. Opozicija je že s prvoga začetka skušala s popravki; dr. Laginja sosebno z ozirom na to, kojim občinam naj plačujejo železnice davek. Prepričala se je pa, da odbijajo najbolj opravičene predloge in zato je sklenila zatezati razpravo kolikor mogoče na dolgo, in s tem, če le mogoče, preprečiti da ta osnova ne postane zakonom. Ni to zgolj nasprotovanje, ampak namera, da se prepreči uvedenje pogubonosnega zakona.

Opozicija je sklenila tirati, kakor se pravi, obstrukcijo, to je zatezanje vsemi mogočimi dovoljenimi načini. Včeraj se je pokazala najmočnejša v tem. Ko je večina — sporazumno z vlado — po obdržavanju ministerske konferencije sklopila tri razprave v jedno in ko je že po prvem opozicijalnem govorniku zaključila razpravo, tedaj je opozicija porabila do sedaj še nikdar rabljeni § 62 poslovnega reda, zahtevajoča, da je dovoliti pavzo 10 minut pred glasovanjem o katerem si bodi predlogu. Predsednik je seveda moral dovoliti to. Pet ali šestkrat je dovolil pavzo. Pri poslednji razpravi merila se je jakost med koalicijo in protikoalicijo. Koalicija je sklenila, da je za vsako ceno završiti razpravo, in naj pri tem protikoalicija govori kolikor jej drago; mislila je, da ona doseže več molče, nego protikoalicija govore. Računali so, da se poslednja naveliča govorjenja ter da odide toliko nje členov, da bode moči odglasovati. Protikoalicija pa je mislila, da pri tolikem zatezanju odidejo člani večine in da tako ne pride do glasovanja. Držali sti v šalu jedna drugo, ali protikoalicija je zmogala. Po govoru Sokola, Scheichera in Šamanke vsprejela

hom prerezal, kdo je izdal tajnosti? Oh, da ga imam!“ zastokal je brivec stisnovši pesti; „nohte bi mu zakopal v goltanec!“

V tem trenutku se je zaslíhal ropot. Brivec se je stresel. Pohitel je k luknji. Kraj kočé dirjali so oklopniki, za njimi dvigal se je prah.

„Hvala Bogu!“ vzdihol je Čokolín, „sedaj sem varen“. In šel je s podstrešja. Prišel je Šime.

„Glej, glej! Črni ste majstore, kakor da ste se z antikristom poljubili. Bilo je na temem. A kaj se gospod Pavel vtika v te posle?“

„Norec!“ odrezal se je brivec, „gospodičič se je zatebal v dekle!“

„A tako? Torej oče in sin? Na zdravje!“

„Sedaj moram oditi,“ završil je brivec zlovoljno. „K vragu! Praznimi rokami. Lep vsprejem od gospodarja Stepka! Danes sro propadli. A naj bo, naj bo! Pride druga prilika. A ti molči o meni. Z Bogom!“

„Kakor mravlja! Z Bogom!“ odzdravil je brodnik, „no, ne marate preko broda?“

„Ne maram! Pusti me v miru.“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

73

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka. Spisal A. Šenoa.

X.

Brivec je probedel kakor krpa; sedaj je stisnol, sedaj izbuljil oči, da bi videl, kaj bode.

„Miloše!“ pričel je Pavel; „odreši, daj, mrtvega konja, a z onim drugim povedi to dekle v Zagreb k zlatarju Krupiću. Sedite i vi, dobri stariček,“ dodal je Arbanasu, „pa se vrnite v mesto; povejte Krupiću, kar ste tu videli. Jaz pridem za vami.“

„Hočem, hočem!“ odvrnil je v strahu stariček; „ne bi šel danes domov niti za zidano hišo ne. Ti zlotvori, Bog jim odpusti grehe! No! stari Krupić, ta bo — ali sam si je kriv — sam!“

Pet oklopnikov je odsedlo raz konje. Zvezali so oba lažišpanjolca ter ju povedli dalje v sumo. Haramija, stariček in dekle krenoli so na vozu proti Kraljevemu brodu. Za njimi Pavel.

je večina konec debate. Glavnim govornikom protikoalicije je bil izbran dr. Dyk. Začel je govoriti ob 8½ zvečer in je govoril do 1½ po polnoči, torej je govoril skoro — pet ur! Zanimiv je ta govornik. Ves čas je govoril živo, veselo, takó, da je imel poslušalcev tudi od strani večine, dasi je bila poslednja jako razdražena. Početkom je govoril nemški; ko pa je videl, da ga predsednik preveč pretrgava in da bi mu utegnil vzeti besedo, jel je govoriti večinoma češki. Predsednik se drži pri takih govorih, kakor da ne ve, o čem se govori. Govoril je o raznem, med ostalim tudi o celjskem gimnaziju. Radi premembe rekel je tu pa tam kako nemško. O polnoči prosil je četrte ure počitka, kar mu je dovolil predsednik. Po polnoči postal je kar hkratu velik hrup, ko je predsednik opomnil govornika, da naj ne čita svojega govora, kajti v resnici ga ni čital. Završil je med silnim aplavzom opozicije.

Prestanek o polnoči je porabil dr. Gessmann, antisemit, v to, da je stavil predlog, da naj se seja zaključi z ozirom na okolnost, da smo že nastopili praznik sv. Rešnjega Telesa, na koji veliki praznik ne bi smeli zborovati. Za ta predlog so glasovali Čehi, Hrvatje, nemški konservativci in Slovenci — iz vzemši posl. Višnikarja!

Češki veleposestniki so bili na strani levicarjev ter dosegli, da se je seja nadaljevala. Na to je bilo čuti porogljivih vsklikov, osebiti proti češkim veleposestnikom: posvečevanje praznikov, lepi kristijani! itd. Slovenski koaliranci in nemški konservativci so jim privatno očitali to glasovanje. Ko je završil dr. Dyk, ni bilo več niti približno 100 poslancev vladne stranke. Členovi opozicije so bili pripravljani oditi, da preprečijo število 100 glasov, potrebno za glasovanje. Videvši to, je predsednik napovedal sejo za petek ob 10. uri. V tej seji pride do glasovanja o predloženih §.§. in stavljenih predlogih. Teh je toliko, da bode trebalo, s pavzami vred, 10 in več ur za sama glasovanja.

Evo, to je posledica osornemu postopanju predsedništva. Najbolje bi bilo, da se odloži vse skupaj parlament in ministerstvo. Naši bi radi to. In zgodilo bi se to, ako ne bi trebali proračuna državnemu zboru in delegaciji.

Danes pišejo novine o treh krizah. v nemški levici, v koaliciji in v ministerstvu. V prvi je ne bode. Morda v koaliciji radi celjskega gimnazija. Vsekako sta parlament in vlada bolnika — blizu konca. Poskušati hočejo sicer še ta ali oni lek, da ne izdahmeta, ali ozdravljenja ni več!

Različne vesti.

Praznik sv. Rešnjega Telesa. Mlado poltje sprevrnilo se je minoli četrtek zopet nenadoma v neprijazen, poznojesenski dan. Nebo je bilo oblačno, ne vse zgodaj zjutraj vzdignil se je močan veter, ki je pod večer narasel v pravcato burjo. Zaradi vetra procesija sv. Rešnjega Telesa ni mogla iziti iz cerkve, ampak vsiela se je znotraj. V veliki gužvi vzgal se je suti, na križu viscè venec na bližnji baklji, toda plamen so pogasil, predno je mogla se nastati panika med ljudstvom. Procesije so se udeležili razni dostojanstveniki, med njimi i župan dr. Pitteri. — Zlo vreme je prisililo marsikoga, da je ostal doma, namesto da bi „izletel“ v okolico.

Hinavstvo! Za binkostne praznike priredili so župljani pri sv. Jakobu veliko slavnost v čast novemu župniku, prečastitemu A. Hrovatinu. To je gotovo lepo in moramo le pohvaliti take pojave ljubezni in spoštovanja do svojega dušnega pastirja. Ali ali, nam se dozdeva, da je bilo pri tem tudi nekoliko — hinavstva! Slavnostim na čelu so bili namreč tudi taki možje, ki so poprej podpisovali in nabirali podpise — proti sedanjemu gospodu župniku Hrovatinu. Kedaj so torej govorili resnico: prej ali sedaj? Mi bi seveda sodili, da poprej, sedaj pa se hlinijo — — — ker, no, ker bi hoteli, da pozabi gosp. župnik, da so njega župljani po večini — Slovenci! Le s tem nečistim namenom se ti hinavci silijo v prve vrste gratulantov.

Mestni svet tržaški. Minolo sredo zvečer sestal se je mestni svet, kakor smo bili že omenili, v XI. javno sejo, da nadaljuje in konča razpravo o prenosni organizaciji občinskih uradov. Seji je predsedoval župan dr. Pitteri, prisotnih je bilo 36 svetovalcev.

Po odobrenju zapisnika X. seje interpeloval je svetovalec dr. Mörpurg o nedostatkostih prostorov v mestni blaznici. Te dni se je namreč pripetil slučaj, da so po noči pripeljali nevarno blaznenko v bolnišnico, toda skoro bi jo bili zavrnili, dasi je Tržačanka, ker v bolnišnici ni prostora. Zdravnik, ki je imel ponočno službo, odredil ja torej, da je morala jedna bolniška postrežnica odstopiti svojo posteljo bolnici. Govornik je naglašal veliko nevarnost, ki more nastati vsled tega, ker so v mestni bolnišnici deloma nastanjeni skupno mirni blaznenici z nevarnimi ter da je v celicah za posamične blaznenice nastanjenih po 3, celo 4. — Mestni fizik dr. Costantini je odgovoril interpellantu, da je eksekutiva odredila takoj provizorične korake, da odpomore tem nedostatkostim. Tako je n. pr. takoj preselila 20 mirnih blaznenecv v bolnišnico v ulici Leo, kjer je že nastanjenih 40 takih. Tudi bolnišnica za bolnike na kužnih boleznih se začasno vporabi v ta namen, čim bode dovozna cesta do bolnišnice dogotovljena. Za sedaj so pripravili v mestni bolnišnici nekoliko postelj v ženskem oddelku na podu. Dr. Costantini priznava, da je treba vprašanju o blazniškem oddelku konečne, stalne rešitve. — Dr. Mörpurg so se zahvalil na odgovoru, izjavil je pa, da s istim ni zadovoljen; v prihodnji seji zdravstvenega odseka hoče staviti konkretnih predlogov o tej stvari. — Župan dr. Pitteri je tudi priznal, da je tu treba nujne rešitve. Povedal je, da ima zaklad za zidanje poslopja za blazne na razpoloženje razun 100.000 gld., katere je bila darovala hranilnica, in katera svota je narasla z obrestmi že na 112.000 gld., še okolo 15.000 gld., katere so darovali zasebniki. Ta denar pa niti od daleč ne zadošča, zato je izreka župan svojo nadejo, da mestni svet dovoli ostalo potrebno svoto. Konečno je priporočil zdravstvenemu odseku, da predloži mestnemu svetu prej ko možno potrebne nasvete, da bi se kmalo moglo pričeti zidanje.

Potem so nadaljevali razpravo. Poročevalec d'Angeli je prečital tabelo onih služb, katerih nositelji niso uvrščeni v noben plačilni razred, ki torej niso stalni mestni uradniki. Pri točki „mestni magistrat“ so vsled predloga svetovalca E. Rascoviča povišali najnižjo mezdo dnevniharjev, službujočih pri magistratu in drugih občinskih uradih od gld. 1-50 na 1-70 in najvišjo od gld. 1-80 na 2 gld. Ker ti dnevniharji niso obvezani, da se napišejo v bolniško zavarovalnico, izjavil je župan na vprašanje Burgstallerjevo, da stori tudi v tem pogledu, kar more. — Zatem je zbor vsprejel brez razprave točke: mestni stavbinski urad, blagajniški urad, gospodarski urad, statistički urad, davkarija, komisarijat za nastanavljanje vojakov, tržišni polic. urad, zdravstveni urad, pokopališča in mrtvašnice.

Pri točki „okrajni uradi“ predložil je svetovalec Dollenz, katerega je podpiral Mauroner, da se plača 5 občinskim selom in 3 selom davkarije poviša od 450 na 500 gld. Ta predlog sta pobijala poročevalec in podpredsednik dr. Luzzatto. O glasovanju je propadel Dollenzev predlog. Istotako je propadel predlog svet. Burgstallerja, da se poljskim čuvajem (11) poviša plača od 300 na 350 gld. Poročevalec je i pripomnil, da bode o proračunu za prihodnje leto itak predlagal, da se ti občinski organi odpravijo popolnoma. — Točko mestno knjigovodstvo so vsprejeli, o točki „bolnišnica“ je predlagal svetovalec Dollenz, da se bolniškim strežajem poviša mezda od 80 nvč. na 1 gld., umaknil pa je svoj predlog, ko je dr. Mörpurg izjavil, da se istim plača uravna v poslovniku za bolniške strežaje, ki bode v kratkem dogotovljen. — V ostalih točkah predloge vsprejel je zbor „gasilstvo“ brez razprave, pri tabeli „občinski stražarji“ predložil je Combi, da se število istih pomnoži za 6 mož, ter da se jim prizna stalnost že po 10, namesto po 15letnem službovanju. — Predloge o prenosni mestne zastavljavnice vsprejel je zbor nespremenjene, potem je pričela razprava o predlogah glede kvalifikacij zastavljavnških uradnikov, katere je zbor vsprejel. — Potem so vsprejeli vse ostale splošne predloge, h koncu pa se je vnela živahna razprava o predlogu dr. Mörpurga, da naj mestna delegacija poskibi za brzo uradovanje in da naj izdela primerne načrte, da morejo tehniški konsu-

lenti (mestni fizik, ravnatelj stavbinskega urada itd.) občeovati neposredno z mestnim svetom. I ta predlog je obveljal. Župan se je zatem zahvalil zboru na udeležitvi in komisiji na požitvalnem delu ter ob 9¼ uri zaključil sejo.

Pevsko društvo „Adrija v Barkovljah“ vabi na veliko veselico, katere bode v nedeljo dne 16. junija 1895. na vrtu gostilne „Pri podružnici obrtniškega društva“ (zraven župne cerkve). Vspored: 1. Jenko: „Naprej“ in 2. „Oj banovci!“, godba. 3. a) Volarič: „Ti, osrečiti jo boti, in b) D. Jenko: „Ostre su“, 4. Iv. pl. Zajc: „U boj“, godba. 5. P. H. Sattner: „Majniku v pozdrav“, mešani zbor. 6. „Četvorka“, godba. 7. „Sodnijski prizor“, izvršujejo diletantje. 8. Iv. pl. Zajc: „Na Savi“, valček, godba. 9. P. H. Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. 10. „Mazurka“, godba. 11. H. Volarič: „V zvečer“, možki zbor s samospevom baritona H. Martelanca. 12. Ka. n.: „Garibaldi“, gluma v jednem dejanji. 13. Svobodna zabava.

Med točkami svira veteranska godba. Ustopnina brez izjeme 30 novč. — Sedeži po 10 novč. Radodarnosti se ne stavijo meje. Začetek ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi aljudno vabi ODBOR.

Iz Nabrežine nam pišejo: Tukajšnje „Bralno društvo“ bode imelo svoj občni zbor dne 16. junija t. l. ob 1. uri pop. sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika; 2. poročilo denarničarja; Razgovor o preskrbljenju druge bralne sobe; 4. volitev novega odbora; 5. razni predlogi.

Zborovalo se bode v bralnici. P. n. gg. udje so vabljeni, da se polnoštevilno udeleže tega zborovanja. ODBOR.

Centralna posojilnica slovenska. Iz Krškega smo prejeli nastopni poziv: Ker raste število slovenskih posojilnic od dne do dne, nastala je živa potreba, da se ustanovi za nje osrednji denarni zavod in to iz sledečih razlogov:

1. Manjka še nam Slovincem baš takega zavoda, kateri bi se za zdaj edino le s tem pečal, da vzdržuje med slovenskimi posojilnicami denarno ravnatežje, t. j. ni še posebnega zavoda, v katerem bi se odvisni novci enih posojilnic nalagali in drugim oddajali.

2. Denarni zavodi, kateri so že do zdaj vsaj deloma to delo na Slovenskem opravljali, so skoro že drugod tako napreženi, da bodo v bodoče znabiti le težko obilnim zahtevam kos, zlasti zato ne, ker se število posojilnic tako množi.

3. Dobivale so tudi one od teh zavodov pomoči le proti primerno visokim obrestim.

4. Nadejati se je, da bode osrednji slovenski denarni zavod („Centralna posojilnica slovenska“) dobival iz večjih blagajnic iz slovenskih pokrajin za nizke obresti potrebne zaloge, ako bi mu doma t. j. od trdnjših slovenskih posojilnic dovolj ne prihajale.

5. Utegne vsled bližajoče se slabe letine po Slovenskem in vsled letošnjih pomladanskih elementarnih nezdol slovensko ljudstvo terjati od slovenskih posojilnic toliko posojil, kolikor jih one ne bodo lahko same mogle dati.

Radi ustanovitve takega denarnega zavoda, ki stopi zbog potrebne duševne podpore v tesno dotiko s „Zvezo slovenskih posojilnic“, vabi začasni odbor vse slovenske posojilnice in odlične slovenske domoljube k ustanovnemu občnemu zboru, ki bode v nedeljo dne 23. t. m. popoldne ob 3. uri popoldne v Krškem v šolskem poslopju, s sledečim dnevnim redom:

1. Razgovor o pravilih; 2. Pristop združnikov; 3. Volitev načelstva in nadzornikov.

Ustanoviti se namerava zadruga z „omejeno zavezo“ v smislu zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873. Za podlago se vzame načrt pravil, ki se ob enem pošilja slavnim posojilnicam, katere bode redni združniki te zadruge, dočim se bode osebe, odlični slovenski domoljubi le izjemoma v zadrugo sprejemali. K sklicanemu zboru morajo osebe same priti; posojilnice lahko pošljejo pooblastila, katere jih pa še ne vežejo, da bi morale pristopiti. One pristopijo šele potem, — ako jim bodo ugajala pravila —, kadar bodo ta z izvoljenim načelstvom vred že registrirana. Ustreženo bode pa osnovalnemu odboru, da bi posojilnice, katere se po svojih odposlancih ne udeleže tega shoda, pisмено svoje želje izrazile. Za osnovalni odbor Ivan Lapajne.

Iz sv. Križa nam pišejo: Čital sem v listu „Il Popolo“, da pride dne 16. t. m. v našo vas društvo „Circolo S. Giusto“ in sicer z namenom, da obišče kapelico Mater e Božje Lurdske pri sv. Roku. — Društvo da se pripelje z vlakom do Nabrežine, od koder odpotuje peš v sv. Križ. Zeleti bi bilo, da se tega izleta udeleže tudi drugi kristijani, kajti prirediti jim hočemo slovesen vsprejem. Križan.

Strašna nesreča v Rovinju. Tukajšnji italijanski listi poročajo iz Rovinja, da se je predsinočnem udri pod v hiši št. 783 v Rovinju pod silno težo množice, ki je prišla poskrbeti nekega umrlega mladence. Ruševine so ubile 14 oseb, 20 njih pa težko ranile. Nekoliko podrobnosti o tej nesreči priobčimo v današnjem večernem izdanju.

Samomor v Gradiški. V poslednjem izdanju javili smo med policijskimi vestmi, da je 50letna zasebnica Fani Stickler iz Gradiške, stanujoča v ulici Rapicio hšt. 2, pred nekolikimi dnevi zginila z doma. Sedaj doznamo, da so predvečerašnjem našli pri Žagrahu v Soči truplo nepoznane, kakih 56 let stare utopljenke. Iz tega se more sklepati, da je Stickler zares izvršila žalostni svoj sklep. Čujemo, da jo je neznosna bolezen na srečo (krč) gnala v smrt.

Koledar. Danes (15.): Vid, Modest in tovariši. — Jutri (16.): II. pobink. nedelja. Franc Regij, spoznovalec. — V ponedeljek (17.): Adolf, škof; Lavra nuna. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 4. uri 16 min., zaton ob 7. uri 45 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 16.5 stop., ob 2 popoldne 20 stopinj C.

Najnovjše vesti.

Dunaj 14. (Poslanska zbornica.) Razprava o šestem in zadnjem poglavju davčne preosnove. Posl. V a s a t y je naprosil predsedništvo, da mora nastopiti pavza 10 minut pri glasovanju o vsakem paragrafu in pri vsakem predlogu potem, ko se je stavilo vprašanje. Predsednik izjavlja, da to ne gre, da bi se vsprejel predlog hkratu, ampak vprašati hoče pri vsakem §. posebe, dali je zadostno podprt. Dr. Gessmann in tovariši stavijo nujni predlog, da je pozvati proračunski odsek, naj hitro reši poročilo o vladni predlogi glede kredita 2 milijonov za subsistenčno doklado drž. uradnikom nižjih treh razredov in za osebe učiteljskega stanu kakor tudi glede 950.000 gld. državnim služabnikom, tako, da se predloga bode mogla rešiti do 1. julija in potrditi. O predlogu bodo razpravljali koncem seje.

Praga 13. Zastopniki 37 židovskih verskih občin so sklenili ustanoviti „Zvezo židovskih verskih občin“ se sedežem v Pragi s popolno jednakopravnostjo obeh deželnih jezikov. Politiška in narodna vprašanja bodo izključena iz delovanja „Zveze“.

Trgovinske brojavke.

Bucimpelta. Pšenica za jesen 7.34 - 7.35 Pšenica za maj-juni 1896 7.31 do 7.33 Oves za jesen 5.98 - 5.99 Ri za jesen 6.25 - 6.26 Koruza za juni-juli 6.48 - 6.50, za juli-avgust 6.52 - 6.53 Pšenica nova od 78 kil. f. 7.35 - 7.40 od 79 kil. f. 7.40 - 7.45, od 80 kil. f. 7.45 - 7.50, od 81 kil. f. 7.50 - 55, od 82 kil. for. 7.55 - 7.60. Ječmen 6.65 - 6.90; prosa 6.50 - 6.55 ri nova 6.25 - 6.30. Pšenica: Popravljanje in ponudbe zadovoljne! cene nespremenjene. Prodaja 20.00 met. st. Ri 2½ nvč. cenoje. Koruza stalna, rastče. Vreme: lepo.

Praga. Noratirani sladkor za juni f. 12.95. nova letina 13.30. mirno brez posla.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljate precej f. 28 75 29.—. Juni sept. f. 29.25 - 29.50 Concassé 29.50 ——. Četvorni 30.50 ——. V glavah (sodih) 30 75 ——. Mlačeni.

Havr. Kava Santos good average za juni 75.50 94.75 za oktober 92 75. mirno.

Hamburg. Santos good average za juni 75.50 september 75.25 december 73.25. mirno.

Dunajska borska 13. junija. 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.20	101.30
v srebru	101.30	101.35
Avstrijska renta v zlatu	122.85	123.05
v krouah	101.50	101.60
Kreditne akcije	409.—	409.—
London 10 Lst.	121.50	121.55
Napoleoni	9.65	9.60
20 mark	11.87	11.87
100 italj. lir	46.—	45.95

JAKOB STRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojarni),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle)
Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Victoria Cycle Works“ Wolverhampton Angleško.
Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.
Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vse kraje.